

Avukat Burçak KELEŐ

**AYRIMCILIK YASAĞI KAPSAMINDA
CİNSİYET VE CİNSEL YÖNELİM**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR LİSTESİ	XI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM EŞİTLİK VE AYRIMCILIK YASAĞI

I. Eşitlik.....	5
A. Genel Olarak	5
B. Eşitlik İlkesinin Tarihsel Gelişimi.....	7
1. Antik Yunanda Eşitlik Anlayışı.....	7
2. Roma İmparatorluğu'nda Eşitlik Anlayışı.....	11
3. Ortaçağ Eşitlik Anlayışı.....	13
4. Rönesans ve Reform ile Gelen Eşitlik Anlayışı.....	15
5. Aydınlanma Çağı ve Modern Eşitlik Anlayışının Doğuşu ...	16
C. Şekli Eşitlik - Maddi Eşitlik Ayrımı.....	19
II. Ayrımcılık Yasağı	22
A. Genel Olarak	22
B. Doğrudan Ayrımcılık.....	24

C. Dolaylı Ayrımcılık..... 25

İKİNCİ BÖLÜM
YASAK AYRIMCILIK TEMELİ OLARAK
CİNSİYET VE CİNSEL YÖNELİM

I. Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet 27
II. Cinsel Azınlıklar 29
    A. Genel Olarak 29
    B. Cinsel Yönelim.....32
III. Uluslararası Hukukta Cinsiyet Ayrımcılığı 35

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ
ÇERÇEVESİNDE CİNSİYET VE CİNSEL
YÖNELİME DAYALI AYRIMCILIK

I. Avrupa Konseyi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi.....39
II. Avrupa Birliği Hukukunda Cinsiyet ve Cinsel Yönelim
    Temelinde Ayrımcılık 42
III. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14. Maddesi 44
    A. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ndeki Bir Hak veya
        Özgürlükle Bağlantısı.....47
    B. Karşılaştırılabilirlik Ölçütü 50
    C. Nesnel ve Haklı Neden Ölçütü 51
    D. Şüpheli Kategoriler 53
IV. 14. Madde ile Bağlantılı Haklar 54
    A. Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı 54
        1. Aile Hayatı 56
        2. Cinsel Kimlik, Kendi Kaderini Belirleme ve Özerklik
            Hakkı.....57

B. Evlenme Hakkı	60
V. 12 Numaralı Ek Protokol.....	61
VI. İspat Rejimi.....	64
VII. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Cinsiyet ve Cinsel Yönelim Temelinde Ayrımcılık	65
A. Cinsiyetler Arasındaki Farklı Muameleye İlişkin Kararlar.....	66
1. Ünal Tekeli/Türkiye Davası	66
2. Opuz/Türkiye Davası	67
3. Şerife Yiğit/Türkiye Davası.....	70
4. Emel Boyraz/Türkiye Davası	73
B. Cinsel Yönelimleri Nedeniyle Farklı Muameleye İlişkin Kararlar	76
1. E.B/Fransa Davası.....	76
2. Schalk ve Kopf/Avusturya Davası	77
3. X ve Diğerleri/Avusturya.....	79
4. Vallianatos ve Diğerleri/Yunanistan Davası.....	83
C. Cinsiyet Değiştirme Nedeniyle Farklı Muamele Yapılmasına İlişkin Kararlar	86
1. Rees/Birleşik Krallık Davası	87
2. Hämäläinen/Finlandiya Davası	88
3. Christine Goodwin/Birleşik Krallık Davası	89

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK HUKUKUNDA CİNSİYET VE CİNSEL YÖNELİM TEMELİNDE AYRIMCILIK

I. Cinsiyet ve Cinsel Yönelim Temelinde Ayrımcılık Düzenlemeleri ..	91
II. Anayasa Mahkemesi Kararlarında Cinsiyet ve Cinsel Yönelim Temelinde Ayrımcılık	95
A. İtiraz Davaları.....	100
B. Bireysel Başvuru Kararları.....	102

1. M.K/Anayasa Mahkemesi Başvurusu.....	102
2. Nurcan Yolcu/Anayasa Mahkemesi Başvurusu.....	106
SONUÇ	109
KAYNAKÇA	113